

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO TẠI XÃ SƠN TÂY THƯỢNG

Ứng dụng dữ liệu số, liên kết doanh nghiệp –
người dân trong chuyển đổi cơ cấu cây trồng
và phát triển nông nghiệp theo chuỗi giá trị

PHẠM HỒNG KHUYẾN
Chủ tịch UBND xã Sơn Tây Thượng

Địa bàn khó nhưng sự đa dạng sinh thái mở ra lợi thế mới

Địa hình chia cắt và điều kiện sản xuất khác biệt giữa các khu vực vừa là thách thức, vừa là cơ sở để bố trí cây trồng theo từng tiểu vùng.

122,42

km² diện tích tự nhiên

09

thôn trên địa bàn

09/09

thôn đặc biệt khó khăn

>92%

dân số là đồng bào DTTS

Sản xuất nông nghiệp còn nhỏ lẻ, cây sắn, cây keo và một số cây ngắn ngày chiếm diện tích lớn; giá trị trên một đơn vị diện tích chưa cao; sản phẩm chưa gắn chặt với chế biến và thị trường; điều kiện đất, nước và khí hậu khác nhau giữa các tiểu vùng. Vì vậy, chuyển đổi phải dựa trên dữ liệu, có mô hình kiểm chứng và có liên kết thị trường.

DỮ LIỆU LÀM NỀN TẢNG

**Chính quyền kiến tạo, kết nối • Doanh nghiệp đồng hành
Người dân làm chủ • Thị trường định hướng sản xuất**

Đổi mới không bắt đầu từ một cây trồng cụ thể mà từ cách ra quyết định: dùng dữ liệu để chọn vùng; tổ chức mô hình để kiểm chứng; liên kết doanh nghiệp để hình thành thị trường; chỉ nhân rộng khi hiệu quả được xác nhận.

**vùng sản xuất hàng hóa
tập trung**

phân bố tại 09 thôn

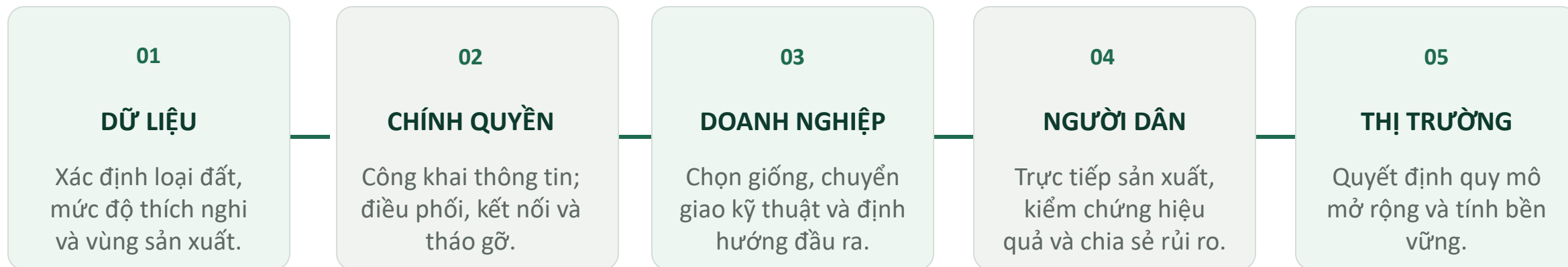
- thổ nhượng;
- nông hóa, dinh dưỡng;
- mức độ thích hợp đất đai theo nhóm cây.

Bản đồ định hướng lựa chọn vùng; quyết định đầu tư vẫn phải khảo sát thực địa.

Năm chủ thể tạo thành một chuỗi trách nhiệm liên tục

Mỗi bên tham gia đúng vai trò từ lựa chọn vùng trồng đến tiêu thụ sản phẩm.

Chính quyền không làm thay; chính quyền tạo điều kiện để doanh nghiệp và người dân cùng làm, cùng đánh giá, cùng chia sẻ lợi ích và rủi ro.

Hai liên kết chiến lược mở rộng nguồn lực cho địa phương

Khoa học — công nghệ hỗ trợ sản xuất; truyền thông — du lịch mở rộng không gian thị trường và trải nghiệm.

01 KHOA HỌC — CÔNG NGHỆ

Ký kết với Trung tâm Ứng dụng Khoa học Công nghệ: tạo đầu mối chuyển giao kỹ thuật, xây dựng mô hình trình diễn, tư vấn và đánh giá.

02 TRUYỀN THÔNG — DU LỊCH

Ký kết với Tạp chí Du lịch TP.HCM: mở thêm kênh quảng bá hình ảnh, câu chuyện địa phương và các sản phẩm trải nghiệm.

Một liên kết nâng chất sản xuất • Một liên kết mở rộng không gian giá trị

Hệ sinh thái hợp tác mở rộng từ nguồn vốn đến nguồn nhân lực

Địa phương chủ động kết nối các nguồn lực bổ trợ để mô hình có kỹ thuật, vốn, nhân lực và năng lực thực thi.

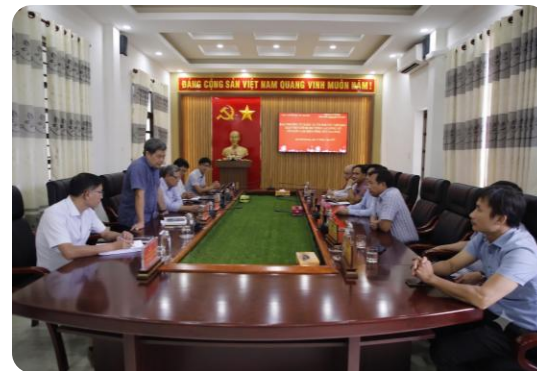
01 TÀI CHÍNH

Ký kết hợp tác với Vietcombank Chi nhánh Quảng Ngãi.

02 DOANH NGHIỆP — NHÀ TRƯỜNG

Liên kết địa phương, Tony Farm và Cao đẳng cơ điện, xây dựng và nông lâm Trung Bộ

03 CHUYÊN GIA

Tổ chức phiên làm việc, trao đổi chuyên môn và giải pháp.

04 PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC

Ký kết hợp tác với Công ty Cổ phần Giáo dục Quốc tế Pro Skills.

Mở rộng hợp tác theo nhu cầu thực tế • Phân rõ vai trò • Hướng tới kết quả có thể kiểm chứng

Từ mô hình trình diễn đến liên kết chuỗi giá trị

Mô hình được triển khai ở quy mô phù hợp để người dân trực tiếp thực hành, theo dõi và so sánh trước khi nhân rộng.

01 Bàn giao cây giống

Doanh nghiệp chuyển giao cây giống; người dân tiếp nhận và được hướng dẫn kỹ thuật ban đầu.

02 Trình diễn tại vùng trồng

Tổ chức mô hình khoai lang để người dân trực tiếp theo dõi và đánh giá.

03 Cam kết giữa ba bên

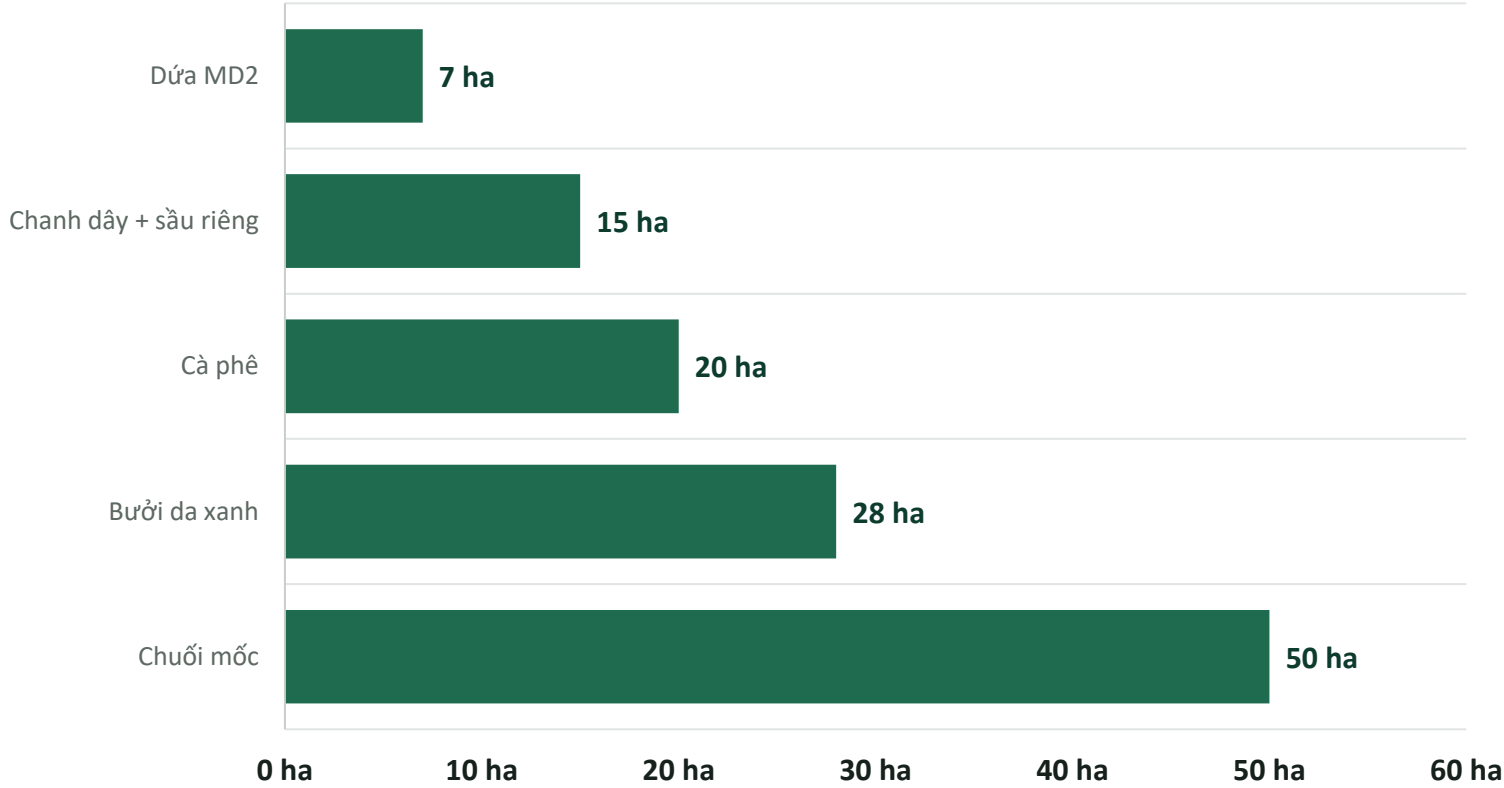
UBND xã, Tony Farm và nhóm hộ dân thống nhất hỗ trợ phát triển, thu mua nông sản giai đoạn 2025–2030.

Giá trị nổi bật nằm ở phương thức phối hợp rõ trách nhiệm — không chỉ ở một loại cây trồng cụ thể.

Các vùng cây trồng đã hình thành, nhưng mở rộng phải có chọn lọc

Diện tích hiện có theo báo cáo; đây là kết quả bước đầu, chưa phải mục tiêu mở rộng bằng mọi giá.

Đơn vị: ha

CHANH DÂY

CÀ PHÊ

Chuối mốc: 50 ha, đã gắn với chế biến đa sản phẩm.

Dứa MD2 trồng xen theo phương châm “lấy ngắn nuôi dài”.

Đúng cây • Đúng đất • Có kỹ thuật • Có thị trường

Kết quả quan trọng nhất là thay đổi cách nghĩ và cách làm

Mô hình tạo chuyển biến đồng thời từ quản trị, tổ chức sản xuất đến kết nối thị trường.

01 CHÍNH QUYỀN

Từ phân bổ hỗ trợ sang chủ động tìm kiếm đối tác, dữ liệu, kỹ thuật và thị trường.

02 NGƯỜI DÂN

Từ lựa chọn theo kinh nghiệm sang cân nhắc điều kiện đất đai, quy trình và yêu cầu tiêu thụ.

03 ĐỐI TÁC & THỊ TRƯỜNG

Thông tin vùng sản xuất rõ hơn, thuận lợi kết nối tiêu thụ và nhận diện cơ hội hợp tác.

Từ hỗ trợ sản xuất riêng lẻ → tổ chức sản xuất có dữ liệu, có liên kết và có lộ trình thị trường

Chợ phiên và du lịch cộng đồng mở rộng không gian giá trị

Nông sản được quảng bá, tiêu thụ và kể câu chuyện địa phương thông qua không gian cộng đồng.

KHÔNG GIAN CHỢ PHIÊN

Điểm gặp gỡ giữa người sản xuất, người tiêu dùng và du khách.

NÔNG SẢN ĐỊA PHƯƠNG

Kênh quảng bá, giới thiệu và tiêu thụ sản phẩm ngay tại địa bàn.

BẢN SẮC CỘNG ĐỒNG

Nền tảng để gắn sản phẩm với trải nghiệm văn hóa và du lịch.

Từ nơi bán sản phẩm → không gian kể câu chuyện về vùng đất, con người và sinh kế

Định hướng đến năm 2050: liên kết nông nghiệp — văn hóa — sinh thái

ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH

XÃ SƠN TÂY THƯỢNG ĐẾN NĂM 2050

Định hướng phát triển

Xây dựng Sơn tây Thượng trở thành điểm đến hấp dẫn gắn với du lịch văn hóa, du lịch sinh thái.

Khai thác thế mạnh văn hóa Ca Dong, hệ thống cảnh quan suối thác hồ, ảnh quan nông nghiệp để phát triển du lịch theo hướng xanh bền vững nâng cao sinh kế cho người dân.

Liên kết vùng, tạo chuỗi sản phẩm du lịch đặc trưng.

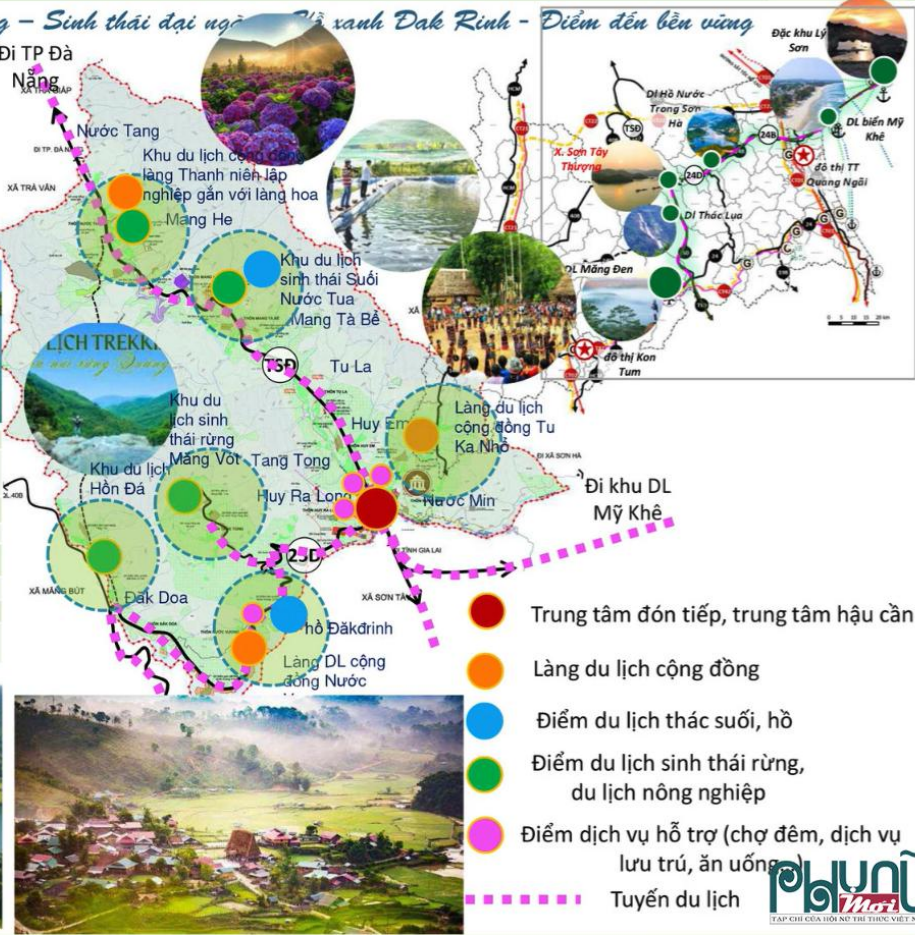
STT	Tên khu du lịch	Địa điểm
1	Làng du lịch cộng đồng thôn Nước Vương	Thôn Nước Vương
2	Khu du lịch sinh thái Suối Nước Tua	Thôn Mang Tà Bế
3	Làng du lịch cộng đồng Nước Min	Thôn Nước Min
4	Khu du lịch sinh thái rừng Măng Vót	Thôn Tang Tong
5	Làng du lịch cộng đồng Tu Ka Nhỏ	Thôn Huy Em
6	Khu du lịch Hồn Đá	Mang Ve thôn Đak Doa
7	Khu du lịch cộng đồng làng Thanh niên lập nghiệp Sơn Bua	Thôn Mang Tà Bế

Sơn Tây Thượng – Hành trình trải nghiệm văn hóa, thiên nhiên và con người!

Bản sắc Ca Dong – Sinh thái đại ngàn

Pha xanh Đak Rinh – Điểm đến bên vùng

Trung tâm đón tiếp, trung tâm hậu cần

Làng du lịch cộng đồng

Điểm du lịch thác suối, hồ

Điểm du lịch sinh thái rừng, du lịch nông nghiệp

Điểm dịch vụ hỗ trợ (chợ đêm, dịch vụ lưu trú, ăn uống)

Tuyến du lịch

KHÔNG GIAN GIÁ TRỊ DÀI HẠN

01

Du lịch văn hóa Ca Dong và du lịch cộng đồng

02

Du lịch sinh thái rừng, hồ và nông nghiệp trải nghiệm

03

Liên kết vùng, chợ đêm, lưu trú và dịch vụ hỗ trợ

Nông nghiệp đổi mới sáng tạo là một nền tảng để hình thành sản phẩm trải nghiệm có bản sắc.

UBND XÃ SƠN TÂY THƯỢNG

12

Phương pháp có thể nhân rộng mà không phụ thuộc một cây trồng

Điểm có thể chuyển giao là cách dùng dữ liệu, thử nghiệm, liên kết và đánh giá hiệu quả.

01

Quản trị dựa trên dữ liệu

Có căn cứ lựa chọn vùng trồng, cây trồng và thứ tự ưu tiên đầu tư hạ tầng.

02

Số hóa + tri thức bản địa

Dữ liệu lượng hóa đặc điểm đất; kinh nghiệm người dân kiểm chứng đất, nước và khả năng sản xuất.

03

Đổi mới mở tại cơ sở

Đưa giống, kỹ thuật, chuyên gia và thị trường vào địa bàn; cùng điều chỉnh cho phù hợp miền núi.

04

Mở cơ hội khởi nghiệp

Tạo không gian cho dịch vụ kỹ thuật, cung ứng giống, sơ chế, chế biến và tiêu thụ nông sản.

Công thức nhân rộng: Có dữ liệu • Có trình diễn • Có doanh nghiệp • Có đánh giá • Có thị trường

Những giới hạn hiện tại xác định rõ việc cần làm tiếp theo

KHÓ KHĂN CÒN HIỆN HỮU

- Dữ liệu và công cụ tra cứu cần tiếp tục hoàn thiện
- Vùng sản xuất còn phân tán
- Hạ tầng tưới, giao thông nội vùng, sơ chế và bảo quản còn hạn chế
- Năng lực HTX, tổ hợp tác chưa đồng đều; hộ dân thiếu vốn đối ứng
- Một số cây trồng mới cần thêm thời gian đánh giá

NĂM BÀI HỌC

- 01** Bắt đầu từ nhu cầu và điều kiện thực tế của người dân.
- 02** Dữ liệu phải đi trước một bước.
- 03** Doanh nghiệp tham gia từ khâu lựa chọn cây trồng.
- 04** Mô hình trình diễn phải đủ rõ để người dân tự đánh giá.
- 05** Mở rộng diện tích phải gắn với thị trường.

Không áp đặt chuyển đổi; người dân phải là chủ thể và có quyền đánh giá hiệu quả.

Bốn nguồn lực cần kết nối để mô hình đi xa hơn

Đề nghị Sở Khoa học và Công nghệ cùng các đơn vị liên quan hỗ trợ kết nối:

01	02	03	04
CÔNG NGHỆ	CHUYÊN GIA	THỊ TRƯỜNG	TÀI CHÍNH
Hoàn thiện bản đồ, công cụ tra cứu, tưới IoT và truy xuất nguồn gốc.	Đánh giá mức độ thích nghi; xây dựng quy trình kỹ thuật và sử dụng phân bón.	Kết nối chế biến, tiêu thụ; hỗ trợ nhãn hiệu, OCOP và thương mại điện tử.	Hỗ trợ HTX, tổ hợp tác, hộ dân và các ý tưởng khởi nghiệp hoàn thiện mô hình.

Sơn Tây Thượng trân trọng mời doanh nghiệp, chuyên gia và nhà đầu tư khảo sát, hợp tác phát triển vùng nguyên liệu — cùng chia sẻ lợi ích, rủi ro và tạo sinh kế bền vững cho người dân.

DỮ LIỆU MỞ ĐƯỜNG LIÊN KẾT TẠO LỰC NGƯỜI DÂN TẠO GIÁ TRỊ

Và thị trường quyết định tính bền vững của mô hình.

Sơn Tây Thượng sẵn sàng kết nối để hoàn thiện và nhân rộng cách làm phù hợp với xã miền núi.

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN